

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024 – 2024/2025
(skrajne daty)
ROK AKADEMICKI 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Dyrygowanie
Kod przedmiotu/ modułu*	DZ3/EII
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Muzyki
Kierunek studiów	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3 i 4
Rodzaj przedmiotu	przedmiot obieralny – specjalność: prowadzenie zespołów muzycznych
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Marta Wierzbieniec
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Marta Wierzbieniec prof. dr hab. Grzegorz Oliwa dr hab. Wiesław Grzegorski, prof. UR dr hab. Anna Marek-Kamińska, prof. UR dr Katarzyna Sobas

* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
3		15 godz.							3
4		15 godz.							4

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

- Zaliczenie na ocenę po semestrze 3 i 4
- Egzamin po semestrze 4

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Umiejętności dyrygenckie na poziomie dyplomu licencjata edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Pogłębianie wiedzy i umiejętności dyrygenckich umożliwiających samodzielne przygotowanie i poprowadzenie koncertu wypełnionego utworami przeznaczonymi na chór lub zespół instrumentalny.
C2	Pogłębianie wiedzy i umiejętności dyrygenckich umożliwiających samodzielne prowadzenie zespołów chóralnych i instrumentalnych.
C3	Realizacja interpretacyjnej sfery utworu w warstwie słownej i muzycznej.
C4	Utrwalanie schematów ruchów taktowych nieregularnie złożonych.
C5	Definiowanie zagadnień artystycznych w utworach chóralnych różnych epok i stylów.
C6	Poznanie zagadnień związanych z wykonywaniem utworów muzyki instrumentalnej.
C7	Utrwalanie i pogłębianie wiedzy dotyczącej problematyki wykonawczej utworów wokalnych i wokalno-instrumentalnych.
C8	Rozwój umiejętności konstruktywnej krytyki i samooceny własnych wykonań oraz motywacji do doskonalenia swoich umiejętności.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Wykazuje się znajomością repertuaru chóralnego oraz związanych z nim tradycji wykonawczych.	K_Wo1
EK_02	Potrafi wykorzystać wiedzę o elementach dzieła muzycznego i muzycznych wzorcach formalnych w procesie tworzenia własnej koncepcji artystycznej.	K_Wo8; K_Uo2
EK_03	Posiada umiejętność dogłębnego rozumienia elementów dzieła muzycznego w opracowywanych utworach.	K_Uo7
EK_04	Posiada umiejętność sprawnego odczytania i opanowania pamięciowego partytur utworów muzycznych przeznaczonych na różne zespoły, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej.	K_Uo6
EK_05	Posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, potrafi w sposób kreatywny i umiejętny wyrażać własną koncepcję realizacji utworu muzycznego	K_Uo1
EK_06	Potrafi budować i poszerzać repertuar dyrygencki.	K_Uo2; K_U16
EK_07	Jest i odpowiedzialny i świadomy w kierowaniu różnorodną aktywnością zespołową.	K_U12

EK_o8	Potrafi właściwie ocenić własne działania artystyczne dyrygenckie oraz pedagogiczne wyciągając wnioski do realizacji następnych projektów.	K_Ko3
EK_o9	Potrafi umiejętnie współpracować, integruje i negocjuje podczas realizacji zadań zespołowych.	K_Ko5

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Realizacja interpretacyjnej sfery utworu w warstwie słownej i muzycznej: - doskonalenie ekspresji w gestykulacji, postawie i mimice dyrygenta - dostrzeganie frazy - dokonywanie i rozplanowania napięć harmonicznyc - analizowanie utworu od strony jego budowy formalnej, interpretowanie treści słownej w pieśniach zwrotkowych, wieloczęściowych i jednoczęściowych - definiowanie zagadnień artystycznych pieśni ludowych w opracowaniach chóralnych
Opracowywanie interpretacyjne pieśni o wyrazowości romantycznej.
Zagadnienia tempa: rozwiązywanie problemów i zagadnień dotyczących tempa: zmian tempa subito i subito poco w przebiegu jednego utworu i w połączeniu z innymi elementami wykonawczymi.
Utrwalanie schematów ruchów taktowych nieregularnie złożonych.
Realizacja sześciomiaru jako metrum sześćcio- i dwuruchowe.
Realizacja regularnych i nieregularnych grup rytmicznych.
Zagadnienia dynamiki: zastosowanie dynamiki jako jednego z elementów wyrazu emocjonalnego.
Zagadnienia wykonawczo - interpretacyjne: - metody rozplanowania napięć harmonicznyc w krótszych i dłuższych utworach - kształtowanie wyrazowości artystycznej w formach i gatunkach muzyki dawnej - realizacja ekspresywności polskich pieśni historycznych - problematyka związana z wykonywaniem współczesnej muzyki chóralnej.
Problemy związane z wykonywaniem utworów muzyki instrumentalnej.
Utrwalanie i pogłębianie wiedzy dotyczącej problematyki wykonawczej utworów wokalnych i wokально-instrumentalnych - zapoznanie się z różnorodnością zapisu współczesnej muzyki wokально-instrumentalnej - wybrane utwory kompozytorów polskich XX w. (analiza przykładowych partytur na chór, solistów i orkiestrę).

3.4 Metody dydaktyczne

Zajęcia mają charakter praktyczny.

W ramach zajęć stosowane są metody: podające (objaśnienie i pogadanka),eksponujące (pokaz, ekspozycja), problemowe (metody aktywizujące, dyskusje i debaty, metody rozwijające twórcze myślenie muzyczne). W kształceniu poszczególnych umiejętności muzycznych preferowane są szczególnie metody stymulujące aktywność twórczą studenta - dyskusja, analiza, analiza materiałów źródłowych. Praktyczna realizacja utworów chóralnych z partytury lub z pamięci. Realizacja z akompaniamentem fortepianu lub grupy wokalne, złożonej z studentów dobrowolnie uczestniczących w zajęciach.

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_04	ZALICZENIE, EGZAMIN	ĆWICZENIA
EK_05	ZALICZENIE, EGZAMIN	ĆWICZENIA
EK_06	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_08	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA
EK_09	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	ĆWICZENIA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Egzamin komisyjny z akompaniamentem fortepianu, prezentowane utwory zgodne z programem nauczania przedmiotu.

Kryteria oceny;

Pedagog prowadzący zajęcia, poprzez obserwację i rozmowy ze studentem prowadzone podczas zajęć dokonuje oceny stopnia wiedzy z zakresu znajomości repertuaru chóralnego, orkiestrowego i o wysokim stopniu trudności, związanych z nim tradycji wykonawczych, sprawności wykorzystywania wiedzy o formach i stylach muzycznych w procesie tworzenia i realizacji własnej koncepcji interpretacji. Pedagog prowadzący ocenia aktywność studenta w zakresie doboru repertuaru, stopień samodzielności tego procesu.

Podczas egzaminów komisja złożona z pedagogów- dyrygentów ocenia osobowość artystyczną studenta, jakość prezentowanej przez niego kreacji artystycznej, jej oryginalność, stopień znajomości wykonywanego repertuaru (przygotowanie teoretyczne do pracy nad utworem, wiedzę o stylu, epoce etc.), opanowanie pamięciowe programu, stopień zrozumienia elementów dzieła muzycznego prezentowanych utworów.

Skala ocen;

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 92%-100% (znakomita wiedza i umiejętności)

4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 84%-91% (bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności z drobnymi błędami)

4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 76-83% (dobry poziom wiedzy i umiejętności, z pewnymi niedociągnięciami)

3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 68%-75% (zadowolająca wiedza i umiejętności, z niewielką liczbą błędów)

3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 61%-67% (zadowolająca wiedza i umiejętności z licznymi błędami)

2.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60% (niezadowolająca wiedza i umiejętności, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	30
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	115
SUMA GODZIN	175
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	7

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Miniatury chóralne zawierające różnorodne problemy techniczne (podstawowe metra, zmienna faktura, artykulacja, dynamika).
2. Utwory z renesansu i baroku.
3. Utwory wokalnie-instrumentalne, większe formy chóralne np. msza.
4. Utwory polskich kompozytorów XX w.
5. Współczesna muzyka chóralna.
6. Utwory polskie pieśni historyczne.

Literatura uzupełniająca:

- E. Bury, Nowa technika dyrygentury, PWM, Kraków 1985.
T. Czudowski, Organizacja i kształcenie zespołów śpiewaczych, PWM, Kraków 1951.
L. Jaworski, Podstawy techniki dyrygowania, Wydaw. UMCS, Lublin 2003.

J. K. Lasocki, Chór, PWM, Kraków 1962.

J. K. Lasocki, Dyrygent i dyrygowanie, Centralny Dom Twórczości Ludowej, Warszawa 1956.

A. Szaliński, Muzykowanie zespołowe, Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego, Warszawa 1970.

S. Wiechowicz, Podstawowe uwagi dla dyrygentów chórowych, PWM, Kraków 1951.

J. Zabłocki, O technice dyrygowania, COMUK, Warszawa 1972.

J. Bok, O pracy dyrygenta chóru, Warszawa 1982

S. Krukowski, Problemy wykonawcze muzyki dawnej, Warszawa 1991

E. Ordyk – Czyżewska, Wybrane zagadnienia sztuki chóralnej, Lublin 2005

A. Szaliński, Muzykowanie zespołowe, Warszawa 1972

K. Thomas, A. Wagner, [z niem. przetłumaczył D. Synowiec], Kompendium dyrygentury chóralnej. Cz. 2, Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, cop. 2018.

K. Thomas, A. Wagner, [z niem. przetłumaczył D. Synowiec], Kompendium dyrygentury chóralnej. Cz. 3, Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, cop. 2019.

J. Salwarowski [kier. zespołu badawczego], Technika dyrygowania w aspekcie różnic stylistycznych: projekt badawczy Katedry Dyrygentury Symfonicznej i Operowej Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Poznań, Wydawnictwo Ars Nova, 2015.

M. Wilkiewicz, Repertuar chóralny i jego zastosowanie w procesie nauczania przedmiotu "dyrygowanie", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, 2009.

red. nauk. M. Karwaszewska, A. Grucza-Rogalska, Moje doświadczenie z zespołem chóralnym, Gdańsk, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, 2019.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej